

svojimi 80.000 prebivalci se je očitno in uspešno dvignil od slavnega branika Evrope proti turškim navalom do mirnega kulturnega središča Srbov, a privlačna zanimivost za tujca niso tista sicer čedna, a vendar malo impozantna moderna poslopja, ampak njegove starine! Te so dragocenost, ki jih istega značaja nima nobeno italijansko ali grško mesto, in te je v vodniku, ki je namenjen tujcem-zapadnjakom, treba staviti v ospredje. Priznavam pač, da je v vodniku, namenjenem domačinom, tudi naglašati moderno stran; vendar imej domače ljudstvo vedno zmisel za zgodovinske, sploh spominske svoje svetinje: čim bolj prikazuje nanje, tem bolj privablja inostranske opazovalce; to pa je začetek proslavljenosti.

Dr. Jos. Tominšek.

Med revijami

Iz srbskih časopisov. — „Brankovo Kolo“ opozarja v št. 19/20 (str. 316.) na „Ljubljanski Zvon“ in v njem započeti članek dr. M. Murka o „Kopitarju in Vuku Karadžiću“. — „Srpski Književni Glasnik“ prinaša v br. 176. na strani 770.—775. iz peresa Miloša Ivkovića obširno oceno Peruškovega prevoda „Gorskega Venca“, ki ga je izdala „Matica Slovenska“. Ocena je vobče jako pohvalna; glavno mesto (str. 770.) se glasi: „Prevodilac se pokazao dorastao svom poslu. Vrlo dobar, gotovo odličan poznavalac srpskoga jezika, on je odolevao vrlo mnogim teškoćama Njegoševe zbivene fraze; on je uspeo, da često u srećnom prevodu da čitave partije“. V vzporednem tekstu se dokazuje ta trditev na dveh značilnih zgledih. Na kakih 25 mestih se ocenjevalcu prevod ne zdi prav ubran. — V isti številki je na strani 793. referat o dr. Ilešičevi razpravi o „Stanku Vrazu“ v zadnjem „Zborniku“ Matice Slovenske.

Dr. Jos. Tominšek.

Národopisný Věstník českoslovanský. Ročník III. č. 4—6. V tem izbornem, temeljitem časopisu, ki nas poučuje vsestransko o napredku narodopisne vede vseh evropskih narodov, je pričel izhajati kritičen referat o vprašanju, ki je pred 20 leti zelo zanimalo tudi nas Slovence, namreč o domovini in kulturi naših pradedov Slovanov. Skrbí za nujne domače potrebe so nas v zadnjih letih sicer odvrnile od vneme za spoznavo prastarih dob; vendar bo vsak izmed nas, ki ima za to priliko, z nekakim osebnim interesom čital tu natisnjeni prvi del razprave: „Jak soudíme dnes o starých Indoevropanech?“, v kateri poroča Jos. Janko zlasti o Schraderjevi teoriji (češ, južnoruske nižave so naša pradomovina!) in o tej nasprotujoči Hirtovi, ki pravi, da so Indoevropanci doma v severnoevropski nižini.

Dr. Jos. Tominšek.

Splošni pregled

† **Dr. Avgust Ipavec**, znani komponist slovenski, brat dr. Benjamina Ipavca, je umrl dne 20. avg. v št. Jurju ob južni železnici. Najpopularnejše njegove kompozicije so: „Zvezda“, „Slovenec sem“ in „O mraku“. Zaslužnemu možu blag spomin!

Shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani se bode vršil, kakor smo že omenili, dne 8. in 9. septembra. Pozdravljamo iskreno zastopnike in dušne voditelje raznih slovanskih plemen s pristrčno željo, da bi se dobro počutili pri nas in da bi imela njih posvetovanja obilo in trajnih uspehov v prilog Slovanstva!

Dva nova slovenska lista. Nedavno je začel izhajati v Ljubljani kot uradno glasilo deželne zveze za tujski promet na Kranjskem mesečnik „Promet in gostilna“. List, ki prinaša tudi ilustracije, zasluži vsestranske podpore, ker je za naše razmere res ne malo potreben. Bogata je naša domovina naravnih krasot, vse pogoje za cvetoč tujski promet ima, treba je samo še našemu ljudstvu vzgoje, navodila, treba mu pouka, kaj mu je storiti, da se mu zares odpro zakladi, nagrmadeni v njegovi zemlji. In ta namen ima omenjeni list. Ni dovolj, privabiti tujce, da si ogledajo našo deželo, treba jim jo je temveč tudi omiliti, treba je storiti vse, da jo začno ljubiti, da jo začno smatrati za svojo drugo domovino, po kateri se jim bode budilo vedno zopet domotožje. To pa je mogoče samo tedaj, ako tujca ne smatramo za predmet izkoriščevanja, temveč za ljubega gosta, ki je voljan pošteno postrežbo pošteno plačati. Pretirane cene so najhujši nasprotnik tujskemu prometu. Tudi v tej točki bo treba navodil našemu ljudstvu, ki gleda sedaj čisto bolj na enkratni dobiček nego na stalen dohodek. Ne z golim servilizmom, ne z zapostavljanjem lastne narodnosti skušajmo tujca pritegniti, temveč s poštenjem in primerno vljudnostjo! — List priporočamo toplo v naročevanje! — V Trstu pa je začel izhajati tednik „Narodni delavec“ kot glasilo „Narodne delavske organizacije v Trstu“. Ta organizacija je za naš živelj v Trstu velikega pomena, zato je dolžnost vsakega narodnjaka, da jo podpira, če drugače ne, pa z naročevanjem njenega glasila. Uredništvo in upravnništvo. „Narodnega delavca“ se nahaja v Trstu v ulicah Del Lavatoro št. 1, I. Celoletna naročnina znaša 4 K, za pol ali četrt leta razmerno manj, posamezne številke se prodajajo po 6 h.

Družba sv. Mohorja. Družba sv. Mohorja šteje letos 1740 dosmrtnih in 82.457 letnih udov, skupaj torej 84.197 ali za 5051 udov več kot lansko leto. Večje število udov je imela družba samo leta 1904., ko jih je štela 84.598. — Društveni odbor je nedavno sklenil, da dobe tisti člani, ki si ne žele molitvenika, za to drugo knjigo. S tem je odbor dokazal, da ne stoji na enostranskem stališču. Mi pozdravljamo ta ukrep z veseljem, ker si obetamo od njega najboljši učinek za nadaljnji prospek te naše toli važne družbe.

Zagrebsko gledišče je za prihodnjo sezono, kakor se poroča, dobro prekrbljeno z novimi izvirnimi deli. Uprizore se sledeče izvirne drame: 1) Ante Tresič-Pavičić: „Hirud“, drama v petih dejanjih; 2) Milan Ogrizović: „Hasanaginica“, dramska pesem v treh dejanjih; 3) Rudolf Kolarić-Kišur: „Poslednja borba“, drama v treh dejanjih in „Otac“, drama v enem dejanja; 4) Mirko Dečak: „Sujet“, prizor; 5) Fran Galović: „Mors regni“, trilogija; 6) Milo Mista: „Mrtve vode“, drama v treh dejanjih; 7) Konstantin Premužić: „V haremu“, drama v enem dejanju; 8) ***: „Duša“, drama v treh dejanjih; 9) ***: „Lov na rake“, veseloigra v treh dejanjih. — Nadalje operete: Ivan pl. Zajc: „Sevski plemić“; Srečko Albini: „Baron Franjo Trenk“; Ivan Muhvić: „Uskoci“. — In kako je v tem pogledu pri nas?

